

Čís. 14370.

Zaměstnavatel odpovídá podle předpisů občanského zákoníka zaměstnanci za škodu, jež tomuto vznikla tím, že nebyl zaměstnavatelem přihlášen k invalidnímu pojištění. Nezáleží na tom, že měl pochybnosti o pojistné povinnosti zaměstnancově.

(Rozh. ze dne 11. května 1935, Rv I 665/35.)

Žalobkyně byla zaměstnána u žalované firmy jako posluhovačka od 1. dubna 1928 do 15. června 1932, kdy onemocněla a stala se částečně invalidní. Žádost její za přiznání invalidní renty byla nositelem pojištění pravoplatně zamítnuta s odůvodněním, že přihlášení její k invalidnímu a starobnímu pojištění se stalo teprve dne 15. února 1932. Žalobou domáhá se nyní žalobkyně na žalované firmě placení renty po dobu invalidity ve výši, na kterou by měla nárok, kdyby byla bývala žalovanou včas k pojištění přihlášená. Proti žalobě namítla žalovaná, že žalobkyně měla jinde hlavní zaměstnání a že k pojištění nebyla přihlášená proto, poněvadž ujišťovala žalovanou, že není povinna pojištěním. Žalobě bylo vyhověno v s e m i s o u d y, n e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů :

Žalobkyně neměla v době své činnosti u žalované firmy jiného zaměstnání, takže nejde o konkurenci několika nesamostatných zaměstnání. Žalobkyně je svobodná a obstarávání vlastní domácnosti jí nezabralo příliš mnoho času, takže jest opodstatněn názor, že při srovnání zaměstnání výdělečného s nevýdělečným převyšovala činnost výdělečná (činnost posluhovačky), ježto obstarávání domácnosti vzhledem na rozsah domácích prací nezabralo žalobkyni více času než posluhování v kanceláři a nelze je tedy hodnotiti jako životní postavení a základ existence žalobkyniny. Nesejde proto na výši platu, pokud se týká otázky pojišťovací povinnosti. Žalobkyně podléhala podle § 2 (1) zák. ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. povinnému nemocenskému, invalidnímu a starobnímu pojištění. Žalovaná firma byla tudíž jako zaměstnavatelka podle § 17 cit. zák. povinna žalobkyni přihlásiti u příslušné nemocenské pojišťovny nejpozději šestého dne ode dne, kdy počala službu povinně pojištěnou. Nejvyšší soud dovodil již v rozhodnutí ve sbírce čís. 12882, že při invalidním pojištění byla zákonem opuštěna zásada pojištění ze zákona (ipso jure) a že pojištění je tu závislé na podání přihlášky a jejím obsahu, takže jejím nepodáním pojištěnci může vzniknouti škoda jsoucí v příčinné souvislosti s porušením povinnosti zaměstnavateli zákonem pod trestní sankcí nařízené. Zaměstnavatel, jenž opomenul přihlásiti zaměstnance k invalidnímu pojištění, jest mu tudíž práv z náhrady škody z toho vzniklé podle předpisů občanského zákoníka, zvláště podle jeho třicáté hlavy o náhradě škody. Žalovaná firma uplatnila v této věci

spoluzavinění žalobkyně, jež spatřuje v tom, že ji žalobkyně uvedla v omyl tvrzením, že má u jiného zaměstnavatele hlavní zaměstnání (§ 1304 obč. zák.). Podle § 17 svrchu uvedeného zákona stihá zaměstnavatele ohlašovací povinnost a této povinnosti učiní zaměstnavatel zadost, odevzdal-li včas přihlášku pojišťovně. Paragraf 18 cit. zák. určuje, co má přihláška obsahovati. Zaměstnanec je jen povinen udati zaměstnavateli včas okolnosti uvedené v prvním odstavci § 18 pod písm. b) a k tomu nenáleží skutečnosti, z nichž by bylo lze posouditi, zda zaměstnání pojištencovo má ráz zaměstnání hlavního nebo vedlejšího. Jinak nemusí se zaměstnanec zúčastniti na podání přihlášky. Má-li zaměstnavatel pochybnosti o pojistné povinnosti osoby u něho zaměstnané, jest na něm, by podle třetího odstavce § 17 zákona současně s přihláškou písemně s udáním důvodů prohlásil, že popírá pojistnou povinnost přihlašované osoby (t. zv. přihláška s výhradou). V takovém případě je povinností pojišťovny, aby sama vyšetřila všechny skutkové okolnosti, z nichž lze učiniti si úsudek, zda takto přihlášená osoba na základě svého zaměstnání jest povinnému pojištění podrobena či nikoliv, a musí pak vydati výměr buď kladný, buď záporný, jež lze napadati stranou jím dotčenou přípustným opravným prostředkem. Pochybnosti nezabavují však zaměstnavatele ohlašovací povinnosti zákonem mu uložené. Z toho je patrné, že žalovaná měla žalobkyni, byla-li u ní zaměstnána, vždy přihlásiti u příslušné pojišťovny, třeba jen s výhradou, a že tato povinnost nebyla vyloučena jakýmkoliv udáním žalobkyně, pročez taková udání, třeba byla nepravdivá, nemohla opodstatniti nepodání přihlášky a právě toto opomenutí přihlášky zakládá povinnost žalované k náhradě škody, a nelze tu proto mluvíti o spoluzavinění žalobkyně.

Čís. 14371.

Přihlási-li berní úřad k rozvrhu výtěžku za ideální polovici nemovitosti pohledávky státu na celé nemovitosti knihovně zajištěné v pořadí přednostním podle § 216 čís. 2 ex. ř. a jenom z toho důvodu se dostalo státu úhrady jeho přednostních pohledávek, na něž by se jinak v pořadí knihovním nebylo dostalo, nemůže se zadní věřitel, jenž vyšel se svou pohledávkou na prázdno, domáhati stanovení náhradní pohledávky podle § 222 ex. ř. v pořadí knihovního zajištění přednostních pohledávek státu na druhé neprodané polovici téže nemovitosti.

(Rozh. ze dne 11. května 1935, R II 224/35.)

Československý stát přihlásil k rozvrhu nejvyššího podání z prodané ideální polovice nemovitosti dlužníku patřící, k hotovému zaplacení v přednostním pořadí daňovou pohledávku. Pohledávka ta byla knihovně zajištěna na celé nemovitosti. Prvý soud pohledávku tu přikázal podle přihlášky. Návrhu knihovních věřitelů na určení a vklad náhradní pohledávky podle § 222 ex. ř. v pořadí přednostních pohledávek státu na neprodané polovici téže nemovitosti nebylo vyhověno, nejvyšším soudem z těchto